

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Főutca 132. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egész évre 4 frt
fél évre 2 „
3 hónap 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

KIADÓHIVATAL:

Főutca 132. sz.

HIRDETÉSEK DÍJA:

Három hasábos petit sor, 5 kr

Kis Hirdetésben egy szó 2 kr.

A hirdető fél nevével ellátott
hirdetéseknél külön 30 kr.
bélyegdíj fizetendő.

HALASI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

Az új vármegye.

Egy idő óta sajtóságtos terv kísért a fővárosi sajtóban. Arról van szó, hogy bizonyos körökben egy új vármegye alakítását tervezik, melynek székhelye lenne Szeged városa, területe pedig alakítatnék Csongrád és Csanád vármegyék egyes részeiből, továbbá Pestvármegyének alsó szögletéből akként, hogy ebből Halas, Majsza és Félegyháza városok kiszakítatván, szintén az új Szeged vármegyéhez csatoltatnának.

A budapesti lapokban majd minden másnap olvashatni híreket és táviratokat az egyik másik érdeklött vidékről, melyek feltűnő egybe hangzással mind azt hirtelik, hogy itt meg itt mily nagy örömmel és lelkesedéssel fogadják az új vármegye eszméjét s a közönség már alig várja, hogy az életbe lépjen. Hogy mely forrásból erednek mind e hírek, azt könnyen megítélheti bárki is, a ki a lapok forrásjelölő O. E., B. C., P. C. stb. hieroglyphjeit olvasni tudja. Mind e hírek, melyek egyforma szöveggel olvashatók ellenzéki mint kormányparti lapokban, a szegedi királybiztosság irodáiból kerülnek ki.

Hogy mennyire hitelesek e lelkes fogadtatásról és felbuzdulásról szóló hírek, arra nézve is találunk némi utalást, ha zsinormértékül vesszük valamennyinek megítélésénél azt az egyet, mely városunkról bocsátatott világgá. Az volt ugyanis olvasható a lapokban e hét elején, hogy Halason is „nagy-mórvu mozgalom” indult meg az új megye, illetőleg Halas városának oda csatoltatása érdekében, hogy ez ügyben irt aláírások gyűjtetnek stb.

Mindebből pedig nem volt igaz egy szó sem. Halason az új vármegye tervét meglehetősen közönnnyel, sőt mi több, hidegen fogadják.

Igaz, hogy nekünk Pest-vármegyében sincs valami paradicsomi állapotunk. Az új közigazgatási beosztás és megrendezés, melynek főfeje az volt, hogy az adózó polgárság kormányzati és közigazgatási hatóságai a lehetőleg egy helyre összpontosításának — mi rajtunk valóban remekelt. Rendezett tanácsos városunknak törvényhatósági székhelye Budapest; a kir. törvényszéké Kalocsa; az ügyvédi kamaráé Budapest; a közjegyzői kamaráé Szeged; a pénzügy-igazgatóságé Budapest; — ezenkívül a pénzügyi biztosságot megtaláljuk Kalocsán, a pénzügyi

törvényszékét (a pestvidéki törvényszéknél) Budapestben; a kir. adóhivatalt Kiskőrösön; az illeték kiszabó hivatalt Kecskeméten; a kir. adófelügyelőt és tanfelügyelőt Budapestben; a közös hadseregbeli hadfogadó parancsnokságot és a lovas honvédtörzset Kecskeméten; a gyalog honvédkeretet K. Félegyházán; az ujonczokat felülvizsgáló katonai biztosságot Szegeden; a dohánybevaltó hivatalt K. Félegyházán; a loállítás biztosságot Kunfélegyházán s a méntelep parancsnokságát Nagy-Kőrösön.

Látinivaló, hogy a halasi emberek, ha egy kissé ügyesbajos állapotba jut, igen szép alkalma nyílik az utazgatásra és földrajzi ismereteinek gyarapítására. A ki azonban mindezeket a forumokat egynéhányszor megjárni kénytelenített, bizonyára nem fog tulzott nézeteket táplálni sem a közigazgatási beosztás bölcseségéről, sem azon előnyokról, melyekben Pestvármegyéhez történt csatoltatásunk bennünket részesített.

A pestmegyei szépen virágzó nepotismussal s a megyeháznál folyó gazdálkodással szintén volt szerencsénk bőven megismerkedni azon néhány év alatt, a mióta hozzá tartozunk. Volna tehát okunk elég, mely arra indítson, hogy a mostani állapotban ne találjuk valami nagy gyönyörűségünket. — De ki biztosít bennünket arról, hogy mind ez nem lesz-e így az új vármegyében is?

Már eddig is láttuk, hogy Szeged érdekét a királybiztos a szomszédos területek károsítása által véli legkönnyebb szerrel előmozdithatónak. Mutatta ezt a Szeged, illetőleg néhány szegedi birtokos érdekében betemetett vízlevezető csatornák ügye.

Azt tehát, hogy nyernénk vagy vesztünk-e a cserén, előre megítélni nem lehet. Mindenesetre, míg a városi közönség e kérdéssel szemben határozott állást foglalna el, ezelszerű lesz bevárni az események további fejleményeit. Addig a bizonytalanért bajos elhagyni a bizonyosat. Mert tagadhatatlan, hogy a Pest megyéhez tartozásnak megvannak a maga előnyei is; így mindenekelőtt az, hogy benne mi is az ország központjához tartozunk, hogy a megyei székhely a fővárosban van, a melylyel a közlekedést a közvetlen és egyenes vasuti összeköttetés totemesen megkönnyítette.

A közigazgatási hibákban s a megyei kormányzat elleni panaszokban ne-

dig itt is csak azon eszközökkel segíthetünk, a melyeket amott is alkalmazni kellene, ha valamit el akarnánk érni. Ez eszköz abban áll, hogy a megyénél mentől nagyobb számmal képviseljük városunk ügyét s érvényesítsük érdekeit. Megyegyűlésekre eddig városunkból nem járt senki; e mulasztás eddig menthető volt a közlekedési eszközök hiányával. Most a viszonyok e tekintetben megváltoztak s így a megyei biztossági tagokat mi sem akadályozza többé, hogy a közgyűléseken meg ne jelenjenek s a város és a polgárság érdekében ott szavukat fölemeljék, valahányszor a szükség úgy kívánja.

A budapest-zimonyi vasút története.

— Folytatás. —

A halas-szabadkai irány ügyében az 1872. évi márczius hó 8-án és 9-én Budapesten nyilvános tanácskozmány tartatott. E tanácskozmány, mely Szabadka város rendelkezésére jött össze, 16 helység küldöttel vettek részt; Halasról ott voltak Szilády Áron országgyűlési képviselő, Tóth János, Baky József, Péter Dénes, ifj. Kolozsvári István és Vári Szabó István. A gyűlést Szabadka város polgármestere Hidéghy Árpád nyitotta meg, előadván, hogy a kormány, biztosnak látszó értesülések szerint a pest-zimonyi vasutat nem csak hogy a kívánt halas-szabadkai irányban nem szándékszik kiépíttetni, — de még ennél sűrűbb módon utjabban a Tisza-Dunaköz teljes mellőztével Budától lefelé tervezi azt. E szándék lehető megakadályozása végett hívta össze a tanácskozást. A küldöttek helyesléssel fogadták a szabadkai polgármester intézkedését s minthogy a múlt évben tartott hasonló gyűlékezés alkalmával kiküldött központi biztosság, és annak elnöke Ivánka Zsigmond azóta a vasut érdekében mit sem tettek, elhatározatott hogy ez alkalomból új központi-biztosság választandó. Az ekkor folyó tanácskozás elnökül pedig megválasztották gr. Zichy Jánost, jegyzőjévé Vári Szabó István halasi birtokost.

Gr. Zichy elfoglatván az elnöki széket ajánlotta, hogy e közgyűlés a miniszterelnök-nél gr. Lónyay Menyhért-nél, továbbá Kerkapolyi Károly pénzügy- és Tisza Lajos közlekedési miniszterek-nél, valamint a képviselőház elnökénél Somssichó Pálnál testületileg tisztelgően s élő szoval ajánlja pártolásukba, hogy a vasutnak a tudvalevő irányban leendő kiépítése még azon országgyűlési szak alatt törvénynyű emeltessék s mielőbb eszközöltessék. Az elnök előterjeszté továbbá hogy a tervezett vonalak közül melyik mennyire kerülne. Mellőzve a dunántúli tervezetet, melyről komolyan nem volt szó, e pest-szabadkai vonal egyenes iránya Ujvidékig tesz 34 mérföldet s ez körül 15 millió forint. A pest-baja-zombori vonal Ujvidékig tesz 36 $\frac{1}{2}$ mérföldet s ez körül 19 millióba. Ujvidéktől Zimonyig tesz mindkét esetben 8 mérföldet, ez körül 7 millióba. E szerint az állam vesztése, ha mi az általunk óhajtott vonalról

elemeink, 4 millió lenne. — Az elnök azon indítványa, hogy a gyűlés testületileg tisztelőlegyen a miniszterelnöknel s a pénzügy és közlekedés ügyi minisztereknél, valamint a ház elnökénél is, egyhangúlag elfogadtatott; szintén elfogadták abbeli indítványát is, hogy a tavaly kiküldött központi bizottság hagyassék ugyan meg, de most küldessék ki másik is, mely amavval egyetértőleg folytassa működését.

Másnap márcz. 9-én a gyűlés tagjai egybe gyülekezvén, gr. Zichy János vezetésével a számszerint hetvenötven tisztelegtek d. o. 9 órakor először is gr. Lónyay miniszterelnökénél. A küldöttség vezetője előadván jövetelkét, röviden összefoglalva előterjesztő amaz indokokat, melyek a post-szabaddal irány mellett szólnak s melyek a következők: A post-szabaddal irány a Tisza-Duna közt stratégiai szempontból kiváló fontosságu, mert közép vonalon haladván, mindkét folyó vízét alimentálhatja, míg e fontosság veszne, ha szorosán a Duna mentén, annak partján vezetnék; e vasút vonal az, mely egyes természeti akadályoktól ment vonalon futván keresztül, e vasút építésénél lehető legcsekélyebb költséggel létre hozható, annál is inkább, mert legrövidebb. Míg a Duna mentén Kalocsa, Baja, Zombor irányában tervezett vonal a Duna szabályozása nélkül épen nem, — szabályozásával is milliókra menő kiadással, töltősekkel s a Duna kiöntéséből táplálkozó erek eltemetésével hozható csak létre, s e mellett 3 mérfölddel hosszabb is s így minden tekintetben költségesebb, stb.

A miniszterelnök kijelenté, hogy ő is országos érdeknek tartja a post-zimonyi vonalat, mely ha létre jő, a világ kereskedés kapuját nyitja fel hazánk részére. Különösen nagy fontosságúvá lett e vonal, mióta a suezai csatorna megnyitása következtében India s a világ kereskedelme ez úton ez irányban egyes összeköttetésbe hozható a magyar állammal. A kormány fellego e fontosságot, sietett a létrehozással s e tekintetben néhány nap múlva, ha a körülmények engedik, törvényjavaslat fog letétetni a ház asztalára. Az irányra nézve határozott nyilatkozatot nem tehet; igaz ugyan, hogy a Duna mentén egy más irány is merült fel, de azt hiszi, hogy azon vonal irányra fog létrejönni, melyben a vidéki erdek az országos érdek előmozdításával legjobban összeegyeztethető; mert helyi viszonyok és érdek kell, hogy az ország érdeke előtt háttérbe szoruljon. Annyit azonban mondhat, hogy a legrövidebb s legkevesebb építkezési akadályokba ütköző vonalra leend törekintet. Végül azon hitben, hogy a vonal mentén erdekelt birtokosok nem vonakodnak áldozatkészséggel járulni a kormány által ezbe vett vasút kiépítéséhez, kijelenté a miniszter, hogy részéről jóakarát és támogatás nem fog hiányozni.

A pénzügyminiszter, kinél a küldöttség szintén teljes számmal tisztelgett, az előadott kérelemre kijelenté, hogy a kormány nagy fontosságot tulajdonít a kérdéses vasutnak, belátta annak jövedelmezőségét is s épen azért nem egyezkedik vállalkozókkal, hanem saját maga építeti ki, mert a befektetett készpénzt, bizosban meg e visszakapja. A vonal irányára nézve csak annyit mond, hogy az tanulmányozás tárgya; szerinte azonban a rövidebb vonal mindenesetre előnyösebb, mert kevesebb költséggel kiépithető. Végül a pénzügyminiszter is hangsúlyozta, hogy az erdekelt községek és birtokosoknak kello áldozatkészséget legz szükséges tanrítani s erre vonatkozólag felkérte a küldötteket hogy kötelező ajánlataikat legközelebb terjeszszék fel hozzá emlékirat kapcsáiban.

A képviselőház elnöke, elfogaltatása miatt nem fogadta a küldöttséget.

A gyűlés a kihallgatások után folytatván, ott a következő lényegesebb határozatok hoztattak: A vonal mentén fekvő községek és egyesek a vasút járára teendő ajánlataikat kötelező alakban kiállítva a legrövidebb idő alatt küldjék meg Vári Szabó Istvánnak a

közp. bizottság jegyzőjének Halmásra. Az 1871. mártusban tartott közgyűlésen Gál Lajos halasi küldött emlékirat szerkesztésével, bizott meg, mely emlékirat az akkor kiküldött közp. bizottságnak átadott ugyan, de ott elintézetlenül hevert. Ennekfogva Gál Lajos most újból megbizott az emlékirat újból kidolgozásával, illetőleg annak a jelenlegi helyzethez képest legelő átalakításával és pedig úgy, hogy az legelőbb 8 nap alatt a miniszteriumnak kézbesithető legyen. Az emlékiratnak s az ajánlatoknak a miniszteriumhoz benyújtásával gr. Zichy János elnök bizott meg.

Ezután a gyűlés befejeztetvén, a küldöttek Tisza Lajos közlekedési miniszterhez mentek, a hol az elnök újból előterjeszté az erdekelt vidékek kérelmét. A miniszter szintoly bizott hangon nyilatkozott, mint az előbbienek, az irányra nézve nem beszélt ugyan határozottan, de hangsúlyozta, hogy a rövidebb vonalnak a kiépítésre kedvezőbb kilátásai vannak.

A küldöttség tagjai e kihallgatás után szétoszlottak, a legelsőbb reményekkel távoztván haza lakóhelyeikre.

Halas városa részéről a vasút járára tett ajánlat az 1872. jan. 21-iki közgyűlésen állított ki, hivatalos okmány alakjában. Ugyanez időben megtették a vonalmenti egyéb községek és birtokosok is ajánlataikat. E szerint ajánlottak Leczháza város ingyen területet a pályaudvarnak és a vonalnak, továbbá 1000 frt készpénzt; K.-Sz.-Miklós város ingyen területet 3000 gyalog napszámot és 100.000 toglát; Szabadzállás város ingyen területet és 4000 frt készpénzt; Fülöpszállás ingyen területet és 2000 frtot; Tetétlen pusztá (gróf Teleky Sándor) az indóház területet ingyen és a pusztán minden holdja után 40 krt; Kis-Körös városingyen földet és 7000 frt készpénzt vagy ez újbóli helyett 5000 gyalog és 1000 igás napszámot; Keczel község ingyen földet és 2000 gyalog napszámot; Vadkert község ingyen földet és 4000 gyalog és 1000 igás napszámot; Halas város ingyen földet és 20.000 frtot, (a felajánlott ingyen terület a határ nagysága folytán mintegy 300 hold); Kiszállási uradalom ingyen földet s ha állomást kap, az indóházhoz később meghatározandó összegű pénzt; Szabadka város ingyen területet és 60.000 frtnyi részvény megvásárlását, (ez utóbbi pont később módosítottat, mivel az állam a vasutat maga építetett.) Topolya város 60 hold földet; gr. Zichy Jánosné b. Kray Irma a pusztá minden holdjától 50 krt s az indóház számára szükséges földet ingyen; Bujsa község 1000 gyalog napszámot; Kis-Hegyes község 500 gyalog napszámot s mindkettő ingyen földet; Kula város ingyen földet és 2000 gyalog napszámot; Ujvidék város 20 hold ingyen földet. Később azonban ez ajánlatok tetemesen módosultak.

A kövezés.

A városi mérnöki hivatal már elkészíté az állomástól a városba vivő út kavicsozásának tervezetét. — Az út e szerint 566 1/2 meter hosszú készülne, — mely távolság az indóház udvartelkétől a Deák Péter és Szokolaféle háztelkek középig terjed; — szélessége 8 meter. A munkálat részletei a következők:

1. Földmunkák: kocsint megkészítése a növeztett hosszúságban és szélességben s 0.25 meter magasságban 1133 köbméter
- Sétányok két oldalra 1133 meter hosszú s 5 meter széles 0.25 meter magas 1416.25 „
- Járdák alépitményei két oldalra 1133 m. hosszú 4 m. széles 0.25 m. magas 1133 „
- Kocsint és járdák közötti vízvezető árkok mindkét oldalra 1133 m. hosszban 1.80 m. közép szélességben és 0.4 m. mélységben 913.76 „
- Járdák egyengetése és tömörítése
- De Palo Emil keresz-

szelvényei szerint készített földmunka 4496.15 köbm.

2. Kőműnkák. A kocsintnak 566 meter hosszban 6 m. szélességben s 0.15 m. magasságban trachyt vagy mészkőből készítése 509.85 „

A kocsint kőalpjának megkészítése 3399 „

Szivarkák létesítése köből a víz levezetésére 36 „

A vízvezető árkoknak közel való beburkolása kimosás ellen 2039 „

3. Kavics anyag. A koci utra kell 566.5 m. hosszban 6 m. szélességben és 0.10 m. magasságban 339.9 „

Sétányokra két oldalra 282.25 „

Járdákra két felől 226.6 „

4. Kőműves munka. Ez utazásra szükségeltetik négy áteresztől készítő. Egy-egy átereszhez kell 1000 toglát; 3 és fél mmázsa mész, 2.05 köbmeter homok.

A pályamester még a múlt évi novemberben felszólította a budapest-zimonyi vasút építő fővállalatot, hogy nem volna-e hajlandó ez utat megkészíteni. A fővállalat akkor rögtön kijelenté, hogy hajlandó az utat saját közegei által minden haszon nélkül, csupán a tottleges költségek megtérítése mellett elkészíttetni. Egyszermind kijelenté a fővállalat, hogy a kérdéses út kiépítése 800 meter hosszban körülbelül 10.000 frtot venne igénybe.

A városi mérnök által készített tervezet és költségvetés, valamint az ez utra vonatkozó ajánlatok és előmunkálatok legközelebb foglalkoztatják a városi vasuti bizottság elö, hogy az út elkészítése mentől előbb fogantatositható legyen.

Színház.

A héten a közönségnek bőven kijutott a műelőzetből. Hétfő kivételével minden nap volt előadás ezek közt három olyan, melyhez a Közönségnek nagyobb érdeklődés fűződött. Kedden Tömösváryné asszony fölépte, esztörtökön és pénteken Dömjén Rózsa kisasszonynak a kolozsvári nemzeti színház tagjának vendégszerelése, továbbá Miklósnak a társulat igazgatójának fölépte, ki esztörtökön mutatta be magát, mint Bánk bán a halasi közönségnek. A hét színi története különben voltaképen a hét középen kezdődik s azért az addigi előadásokkal lehetőleg röviden végzünk. Két operetta és két népszimmi adatott elő az addigieknél, valamint legelőbb kevesebb sikerrel, a mi azonban, kivált a népszimmi műveknél, főleg a daraboknak tudható be. Boeaccioit Souppé operettjét szombaton adták. A „világhírű” operetttel, a mint a szinlap névezi őket, rendezen úgy vagyunk, hogy mire maga az operetta ide ér, zenéje már akkor réges régen megfordult nálunk s a közönség abban a helyzetben van, hogy ismerősen üdvözölheti a bajos ismeretlen. Így járt a Boeaccio is. A házareket és polkátok, melyekből a bécsi karmester ez operetta zenéjét szszerakta, már rég konyvekelt tudja mindenki a zigány-hegedűje után s a zenei összszefűgés, meg a szöveg-böhökés jelenetét hatottak az újdonság ingerével.

A másik operetta a „Kis herceg” szerdán adatott elő Petárdiné jutalomjátékául. E napon feltűnően kevesen voltak a színházban, mit sokan hajlandók annak tulajdonítani hogy Petárdiné Halason eddig nem tudta a közönséget maga iránt kedvezőleg hangolni. Mi nem osztunk e fellogásban s azt hisszük, hogy a távol maradás oka az, mert a héten csaknem mindennap volt előadás, továbbá, hogy mindenki a másnapra hirdetett Bánk bánba készült s a szerdai estét pihenőnek tartotta. A szereplőkkel illetőleg mindkét

oporette előadásról csak elis meréssel szólhatunk. Poterdinó a Kis hercegezen oly jó kedvvel énekel, mintha a ház számfalásig tefe lett volna; rajta kívül Sziklay aratót sok taposót a darabban Frinusz mester szerepével és Lipsey Judit mint luncvelit zárda igazgatója, e szerep komikus oldalait ügyesen kiszákmányolta. A Boccaccióban Peterdinó szombaton szép énekekkel meglehetős alakítással mutatta be a peizán novellairót, kár azonban, hogy azon jelenetben, állótzetben állit be kedvesenél, ismét tulzásokra ragadtatta magát. Csillag Amália mindkét darabban csinos alakítással játszott a általa vitt naiv szerepeket.

A két népszimű, egyike „A vörös sapka” volt Vidor Pálól, a másik Lukácsy Sándornak egy, mely hiszűk csak a vidéki szinpadokon honos darabja, Ágnes asszony. Mind a kettő irgalmatlan rossz darab, de főleg a Vörös sapka, mélyet igaz ugyan, hogy a népszínházban néhányszor előadtak, de bizonyára nem a maga, hanem a szerzője érdemeért, a ki tudvalegleg tagja a népszínháznak. A szereplők közül kiváltak ez este Hatvani K., Szirmai Josefín és Szöllösy Ilon, de első helyt Hatvaniné és Kts János, kik egy fiatal szerelmes párt kedves naivsággal és rokon-szenvesen ábrázoltak. Dalukat sokszor megtapsolták. — Mihálovits egy huszár káplárt kissé elnagyoltan ugyan, de erőteljes vonásokkal és elég élethíven alakított.

Az „Ágnes asszony” Arany János ismert balladája után készült, de benne ama balladára alig emlékeztek egyéb, mint hogy a főszereplőt itt is Ágnes asszonynak hívják. A darabbeli Ágnes asszony, lánykorában igen akaratos és „nagytermészetű” szűz, a ki egymásután elutasítja kerőit, végre azonban hozzá megy egy ragyavert emberhez, a nélkül, hogy ezt is szeretné. Mikor már késő, akkor szeret bele Csillanc Pistába, ez az összeültözés adja ki a darab tartalmát. A történet azonban itt egész vigan végződik, mert Ágnes asszony csak akarja megcsalni férjét, de a szándéka hajótörést szenved a Csillanc Pista becsületességén, a ki másha szerelmes a becsület darab végén el is veszi; akorra Ágnés asszony is, ki időközben megőrül, de aztán megint eszére tér, urához törődik. Ágnes asszonyt Szirmai József játszotta s különösen a meglepő erőteljességgel adott örülési jelenetben élénk tapsokat nyert; nem különben Kis János a nyalka Csillanc Pista szerepében.

Ez este lépett fel mint vendég Tömösváryné Halász Matild asszony. Honka szerepében Tömösváryné asszony a szini képezde növendéke volt, azonban ez alkalommal játszott először nyilvános szinpadon s elmondhatjuk, hogy rokon-szenves és kedvező fogadtatásra talált. Játéka szép reményekre jogosító, mozdulatai biztosak és könnyedek voltak, kivált midőn szerepébe kissé belemelegedett. A dalokat szabatosan és érzéssel énekelte; hangja kellemes, olvadékony, csak egy hibája van — az hogy gyenge s nagyobb szinpadon egyelőre aligha kelthetne hatást. S azért ha Tömösváryné asszonynak komoly szándéka van magát a szini pályára szentelni, azt az őszinte tanácsot adhatjuk neki, hogy kizárólag a drámára kezdze magát, mert ott könnyebben juthat babérokhoz. Igaz, hogy a gyakorlat s az idő kifejthetik és megerősíthetik hangját, de az erre fordítandó fáradság, sokkal jutalmazóbb lesz, ha a művészet másik ágában való tovább képezésre használtatik fel.

A csütörtöki előadások volt a két legnagyobb érdekű esteje. Ekkorra volt hirdetve Miklósy Gyulának a társulat igazgatójának föllépte Bánk bánban, kinék ez egyik kedvelt szerepe s ha jól emlékszünk ebben lépett fel egy ízben a nemzeti színháznál is. Már maga e föllépés elég érdeket adott volna az estének, de az érdeke az előadás megkezdődéig még fokozódott. — Csütörtökön este — ugyanazon megerkezett városunkba Dömjén Rózsa a kisasszony, a kolozsvári nemzeti színház egyik első rendű tagja, városunk szülötte s csakhamar híre terjedt, hogy a Bánk bánban ő fogja játszani még az este Melinda szerepét. A közönség nagy számmal gyűlt a

színházba a feszült várakozással nézett az előadás elé. Dömjén k. a teljesen igazolta a jóhírt, mely fölléptét megelőzte, Melinda szerepében teljesen fövegzett művészi alakítást láttunk tőle, a legkisebb részletekig átgondolt s kidolgozott játékok, olyant, a minőben mi kisvárosiak itthon egyáltalában nem szoktunk részeseit. A kedves naivság, a kitörő büszkeség, a sértett önértet, a halálos kétségbeesés és tompa fájdalom egyformán hű és természetes kifejezést találtak játékaiban, melyről a néző szinte elfeledte hogy játék s csak a meggyalázott szenvedő Melidit látta maga előtt. A kisasszony, mint haláluk, jóvá évre a budapesti nemzeti színházhoz van szerződötve; ez első rangú műnőzetünk művészeivel ő már most is megállja a versenyt s városunknak van oka büszke lenni e szülöttére, ki hivatva van fényt és dicsőséget hozni.

Miklósy Bánk bánja szintén egyike volt a legjobb ábrázolásoknak a melyet közönségünk valaha látott; de ha őszintek akarunk lenni ki kell jelentenünk, hogy őt nem mérhetjük avval a mértékkel, mint Dömjén Rózsa. Bánk a legnehezebb szerepek közé tartozik s előadóját külön művészi egyéniséget és rátermettséget követel. Miklósy nál minéljárt feltűnik az, hogy organma nem egészen felel meg a szerep természetének, a mi nagy mértékben esékenti a művészi hatást. Továbbá úgy tetszik nekünk, hogy nála a pathosz túlságosan előtérbe lép; inkább szaval: mint alakít. E gyengől mellett azonban számos előnyre van — Miklósy-nak, melyek őt az első rangú vidéki színészek sorába emelik. Így mindenekeelőtt szavazata, habár az alakítás rovására esik; mégis fölkelti bámulatunkat; hanghordása, hangja erejének öntudatos művészi beosztása, annak a különböző lelki állapotokhoz való alkalmazása s a hűv és pathosz, mely a maga helyén annál nagyobb erővel érvényesül, — mineml inkább elemében érzi benne a művész magát, — mindezek mindenkor biztosítani fogják részöre a tetszést és elismerést.

A többi szereplők közül ki kell még emelnünk Sze pesty, ki Peturt erőteljes kidolgozással adta s valódi alakjában mutatta be az elégtelen és rebollis, de azért királyához mindenkor hű magyarnak ez örök min-taképét. — A közönség nagy elismeréssel volt az est szereplői iránt s főleg Dömjén Rózsa-t és Miklósy-t számtalanszor megtapsolta.

Az előadáson jelen volt a fogymnasium ifjúság nagy része is, kinnek számára Miklósy, ez irodalomtörténetileg nagy értékű darab előadása 20 ingyen jegyet volt szives a gymnasium igazgatójának átküldeni.

Pénteken Csiky drámáját a „Czifra nyomorúság”-ot adták, melyben Dömjén Rózsa, Bellá, Miklósy, Bálnait játszotta szintén nagy sikerrel s a közönség lelkes tapsai közt. Ez előadásról azonban az idő előhaladott volta miatt nem emlékezhetünk meg bővebben.

H I R É K.

— A szintársulat ütszeletére a Bánk bán előadása után esütőtűkön este kedélyes lakomát rendeztek a vendéglő helyiségében. A lakomán jelen voltak a polgármester, Tóth János, Farkas Imre, Kolozsváry István, Gál Endre, dr. Molnár István, Péter Miklós, ifj. Papp Mihály stb. A lakomán számos felkösözött mondatot, így a többek közt Miklósyra, Dömjén Rózsa-ra, ki édes anyjával együtt szintén jelen volt a lakomán, a szintársulatra, a városi közönségre stb.

— A nagybeeskereki ref. egyház lelkesze Szalay József ur a hóf. elején megjelent városunkban szükölködő egyháza részre gyűjtéseket eszközölni. Vasárnap az egyházi szónoklat után, melyet Szalay ur tartott agyonnal megindult a gyűjtés s kedden délig bezzalt 450 frt. Azóta utólag szintén begyűlt mintegy 14—15 frt. Különös elismerés illeti Kolozsváry István urat, ki a gyűjtést oly fáradozatosan buzgalommal intézte, hogy egy-maga 128 frtot szedett össze.

— A városi közgyűlés új tagjai. Az e hó 13-án tartott képviselöeti közgyűlés mint említtettük bizottságot küldött ki az 1883-ban jogosított virilisek nevezésének összeállítására. Ugyanezak a közgyűlés elhatározta, hogy mivel a törvény értelmében minden 100 lélek után egy képviselő választandó, a városi képviselők száma 132-ről 152-re emelendő fel, a lakosság szaporodásának arányában. E bizottság az új képviselők névsorát már össze állította és pedig a viriliseköt a vagyoni állás szerint, a választott képviselöket pedig a szoborban való állásuk által. A névsor a következő: I. Virilisek: Billing Edé ügyvéd, Papp Mihály tanár, Práger Lipót, Szanyi Mátyas, Borbás István, Rébek Imre, László István, Turóczy István, Pázsit Imre, Gyenizse Imre, Topán Mihály, Kis László tanár. 2. Választottak: Babó Antal, Szeremédi B. Vendel, Horváth Szépy István, László T. Imre, Lakos Sándor, Berényi Imre, Benyák Pál, ifj. Ván Gergely, Jakab Gergely, Berkes L. István, Árvai József, Endrész János, Ezek kedden f. hó 28-án tartandó gyűlésre elnöklileg már meghívatnak.

— A homok és a phylloxera. A képviselöház e hó 20-án tárgyalta a földművelési miniszter által a phylloxera vírus megállítására tekintetében benyújtott törvény javaslatot. A javaslat egy pontja szerint, melyet már lapunkban említettünk a phylloxera mentes homokterületeken létesített új szőlőültetvények hat évi adómentességben részesülnek. E pontot az országgyűlés elfogadta s ez most minden valószínűség szerint még az év folytán életbe lép. Figyelmeztetjük tehát a szőlőgazdákat, hogy a határukban homokterületen mostantól kezdve létesítendő új szőlőültetvények után, az ültetéstől számítva hat éven keresztül nem kell adót fizetni.

— Juhtényészallat vásár lesz f. évi april 14., 15. és 16. napján Budapesten. A vásárt a földművelési ipar és kereskedelmi miniszterium tartja s rendezésére bizottságot küldött ki, mely a Közteleknek székelt. A vásár színhelye a fővárosi marhavásár tőz lesz. A bejelentések a rendező bizottsághoz márczius 15-ig küldendők. A felküldendő állatok számlítására a vasutak kedvezményeket engedélyeztek; az erre jogosító igazolványokat a vásárrendző bizottság a bejelentőknek megküldi. A jelesebb állatok díjazásban részesülnek. A földművelési miniszter által adományozott díjak a következő osztályokra tüzetnek ki: I. a) Merino elektoral negrett: 1 díj 25 darab 10 frankos arany. b) Hazai fésztis gnyajis: 1 díj 25 darab 10 frankos arany. c) Francia irányu merino (Rambouillet): 1 díj 25 darab 10 frankos arany. III. Raczka: 1 díj 25 darab 10 frankos arany. IV. Egyéb fajtak: 1 díj 25 darab 10 frankos arany.

— Az aradi színház a múlt vasárnap e hó 18-án leégett. A színházat Arad városa építtető a hozzá esatolt bérházak-kal együtt. 1874-ben 700.000 frt kölcsönből. Minthogy az épület biztosítva volt, a kár nem jelentékeny sa újra felépítést. Arad városa már elhatározta, a leégett színház egyike volt a vidék legelső rangu ilyen műnőzetainek; a nézőtér 1400 néző számára volt berendezve, volt benne 88 páholy, 252 zártszék, 59 földszinti ülőhely stb. Ez idén Mangberger igazgató működött, ott hetvenhárom tagból álló társulattal.

— Halálozások: Turóczy István városi aljegyző súlyos esapás érte: őt éves kora 18 évi volt. — A múlt héten temették el a Roky Józsefné asszonyt, Vataányi Sándor orvos ur leányát. Béke poraikra!

— Pestmegyei bortermelők szövetekezete. A Kovácsnay Zsigmond, Pestmegyei közgazdasági előadója által összehívott értekezlet, melyre a fölhírást mi is közöltük e hó 18-án Pestvármegye termében csakugyan megtartott. Mintegy 15-en voltak jelen különböző vidékek képviselöitében. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy az országos bortermelők szövetekezeti fel fogja kérni föbb városokban egy alapszabály tervezet kidolgo-

zására, Kovászay Zeigmondot pedig megbízta, hogy a megye különféle vidékein szemeljen ki oly ügybuzgó férfiakat, kik az oszme ifrúnt lelkesülnek, ezeket szólítsa fel vidéki szövetkezetek alakítására s az eredményről a jövő értekezletnek tegyen jelentést.

A sorozás márczius 2-án kezdődik meg Halason. A sorozó bizottság márczius 1-én érkezik meg; tagjai Reiköves Antal örnagy, Hudecsék Ferencz hadnagy, és Suthy Agoston örnagy, ez utóbbi a honvédség részéről s két katoná-orvos. A polgári bizottság elnöke dr. Farkas Imre, előadója Vári Szabó István;

N. Kalozy J. Halas városa 45 ujonczot és 5 póttartalékot tartozik adni a közhadseregbe. A fogujabban eszközölt népszámlálás alapján a magyar korona-országaiól 39552 főnyi ujonczjutalék és 3955 főnyi póttartaléki jutalék állítandó ki. Ezen jutalékból esik Pestmegyére 1488 ujoncz és 149 póttartalékot, mely jutalék fedezéséhez a megyében szervezett sorozó járások a következő arányban járulnak: A keskenyíti felső sorozó járás ad 69 ujonczot és 7 póttartalékot. A keskenyíti alsó járás 105 ujonczot, 11 póttartalékot. A Kis-Kun felső járás 83 ujonczot, 6 póttartalékot. A Kis-Kun alsó járás 80 ujonczot, 8 póttartalékot. A pesti felső járás 84 ujonczot, 8 póttartalékot. A pesti középjáris 61 ujonczot, 6 póttartalékot. A pesti alsó járás 106 ujonczot, 11 póttartalékot. A pilisi felső-járis 83 ujonczot, 8 póttartalékot. A pilisi alsó járás 96 ujonczot, 10 póttartalékot. A solti felső járás 93 ujonczot, 9 póttartalékot. A solti középjáris 94 ujonczot, 9 póttartalékot. A solti alsó járás 85 ujonczot, 9 póttartalékot. A váci felső járás 64 ujonczot, 6 póttartalékot; a váci alsó járás 113 ujonczot, 11 póttartalékot. A szentendrevárosi sorozójáris 8 ujonczot, 1 póttartalékot. A váczvárosi sorozójáris 28 ujonczot, 3 póttartalékot. A ceglédvárosi sorozójáris 62 ujonczot, 6 póttartalékot. A nagykörösvárosi sorozójáris 91 ujonczot 6 póttartalékot. A félegyházvárosi sorozójáris 93 ujonczot, 9 póttartalékot. És végül a halasi sorozójáris 45 ujonczot és 5 póttartalékot. Ezen ujoncz- és póttartaléki jutalékok kiállításán után fennmaradó mindazon hadkötelesek pedig, a kik a hadi szolgálatra alkalmasak a honvédséghez sorozandók be.

Köszönet nyilvánítás: Miklósy Gyula úrnak a helybeli szövetkezet igazgatójának, azon jótékonyáért, hogy „Bánkban” előadás alkalmára a helybeli reform- főgymnasium szegénysorsu tanulónak kiosztás végett 20 darab ingyen belépőt-igyet küldött, a tanintézet nevében hálás köszönetet nyilvánított. — Halas, 1883. febr. 23. Csontó Lajos, a főgymn. igazgatója.

KÖZGAZDASÁG.

A halasi takarékpénztár közgyűlése.

A halasi takarékpénztár 8 hó 22-én tartotta meg rendes évi közgyűlést a városháza nagy termében. Az elnök Vári Szabó István előterjeszti, hogy a gyűlést megelőzőleg 55 részvényes összesen 534 részvényt tett le az intézet pénztárára. A közgyűlésen megjelent 45 részvényes, kik összesen 482 részvényt s 234 szavazatot képviseltek.

A gyűlés jegyzőjévé Gál Lajos könyvelő megválasztván; az elnök beterjeszté az igazgatóságjelentést, továbbá a részvényesekkel nyomtatásban is közölt egyéb jelentéseket, n. m. a felügyelő bizottság jelentését, a forgalmi kimutatást, mérleg- és nyereszt számilát és a nyeresémi felosztási javaslatot, melyeket főbb tételeiben lapunk annak idején szintén közölt. Valamennyi jelentés örvendőtés tudomásul vétetett, az azokban foglalt javaslatok elfogadtattak s az intézet igazgatóságának, intéző bizottságának, felügyelő bizottságának, végül az intézet tisztai személyzetének az intézet érdekeinek gondos szemmel tartásáért, lelkiismeretes és ügybuzgó vezetéséért s mindenekben az intézet felvirágoztatásáért czélzó cnyvedetlen tevékenységükért elismerés és jegyzőkönyvi köszönet szavaztatván, nekik a főhadntvény az 1882. évrre megadatott.

Az igazgatóságának a hivatalba lépés sorrendje szerint elképett hat tagja helyett újak választása levén szükséges, a szavazás ezekre megejtetett. Igazgatósági tagokul megválasztattak: Hodossy Péter, Hodossy Pál, Bikády László, Bornepissza József, Berki Antal és Kellner Dávid részvényesek. A felügyelő bizottság tagjailk ittkos szavazás utján megválasztattak: dr. Farkas Imre, Csontó Lajos, dr. Dobó-Menyhért, Stímákovits István és Práger Lipót részvényesek.

Az elnök végül bejelenté, hogy a f. évb. ben esedékes szelvények beváltása az intézet által márczius 1-én délelőtt kezdődött az intézet helyiségeiben.

Az önségélyző egyesület közgyűlése.

A halasi II. önségélyző szövetkezet a hó 18-án délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlést a városháza nagy termében. Ifj. Papp Mihály elnök 10 órakor nyitotta meg a gyűlést s beterjeszté az elnöki jelentést. E jelentés adataiból kiveszszük, hogy a szövetkezet első csoportjának összes vagyona 11.315 frt 4 krt; a második csoport összesen 14.633 frt 4 krt. Jelenti továbbá az elnök, hogy Gugán Mária, Pap Gyula és Kaiser Borbála 2-ik csoportbeli tagok betétoikkal az alapszabályszerű 12 héten tul is hátralékban maradván, részvényeik megsemissitendők, betétoik (összesen 23 frt) a szövetkezet javára esnek és a tartalék alaphoz esatolandók. Az igazgatóság az 1881. év végével felosztott halasi önségélyző szövetkezet tüzmentes szekériyét, író és vitágitó szeréit 132 frton megvásárolta, melyek most a két csoport tulajdonai lesznek, a vételár a részvények arányában lévén felosztandó.

Beterjeszti végül az elnök a mult év mérlegét, a felügyelő bizottság jelentését a zárszámadást s a nyeresémi felosztási javaslatot. Ez utóhiból kiemeljük, hogy az első csoport összes nyereséme 737.44 kr. s egy betétre az osztalék 1 frt 20 kr. a második csoport összes nyereséme 213 frt s egy betétre az osztalék 40 kr.

A közgyűlés a-tett beterjesztéseket jóváhagyta s a kezelőknek a főmentvényt megadta. A kezelők tiszteletdíjára fölveit összegek (az I. csoportnál 255 frt 45 kr., a II. csoportnál 116 frt 74 kr.) szintén elfogadtattak.

Végül beterjesztett az igazgatóságnek következő javaslata: Küldessék ki egy bizottság annak megvizsgálására, hogy a már meglevő s a folyó év végéig begyűlendő összeggel czélzó szerű lenné a szövetkezetet népbankká alakítani — ha igen, — a kiküldendő bizottság készítsen alapszabály-tervezetet, mely a jövő 1884. évben tartandó szövetkezeti közgyűlésre a bizottság véleményes jelentésének kapcsáiban beterjesztessék.

Ez indítvány egyhangulag elvettetett s határozatba ment, hogy a népbankká alakulás tervével be kell várni a mostani 5 éves cyculus lejártát, s erre vonatkozó tervezet és alapszabály csak az utolsó közgyűlésre terjesztessék elő. — A közgyűlés ezzel véget ért.

TERMÉNYEK ÁRA.

Termények ára Halason február 24. — Búza 7 — frt/g, rozs 5 frt 20 kr., árpa 4 frt 20 kr., zab 3 frt 60 kr., köles — frt — kr. mind 100 literenként. Kukorica mm. 5/60 frt morzsolt 100 liter 4.20.

Heti jelentés a budapesti gabonntözsdeéről.

Budapest február hó 23-án.

Búza	6-bánási	78—81 k/g	9 65 10 20
	ó tiszavideki	78—81 k/g	9 90 10 60
	ó postvidéki	78—81 k/g	9 85 10 40
	ó főhermegyei	78—81 k/g	9 85 10 35
	ó bicskai	78—81 k/g	9 85 10 30
	ó eszaktmagyarországi	78—81 k/g	9 45 9 85
Rozs	ó	70—72 k/g	7—7 30
Árpa	ó takarmány	60—62 k/g	6 80 7 10
	ó égetni való	62—64 k/g	7 20 7 80
	ó sörfőzdei	64—66 k/g	7 90 9 20
Zab	ó	37—40 k/g	6 20 6 60
Tengeri	ó utbánási	75 k/g	6—6 15
Köles	ó	— k/g	6—6 50
Repeze	ó kúposza	— k/g	—
	ó újbánási	— k/g	—

Határidőzlet.

Irányzat	Határidő	penz	áró
Búza	tavasza	9 68	9 72
"	őszre	10 18	10 20
"	jul. aug.-ra 1882.	—	—
Tengeri	máj. jun.-ra 1883.	6 35	6 37
Zab	tavasza	6 48	6 50
"	őszre	—	—
Répeze káp.	aug. asept-re	13 1/2	13 1/2
lúna.	jul. aug.-ra	—	—

Kőbányai dísznövényár febr. 23. Magyarországi vón, nehéz sortés kilogrammja 58—59 kr., fiatal nehéz 62—62 1/2 kr., könnyű 57—58 kr. Szedett nehéz 59 kr., könnyű 55—57 kr. Oláhországi 60—62 kr., fiatal: napenként 45 kilogramm s azonfelül 4%-os levonás.

Vasúti menetrend.

Halasról indul

Budapestre:

Személyvonat	—	—	délelőtt	11 óra 50 percz.
Vegyesvonat	—	—	éjjel	12 óra 20 percz.

Szabadskára:

Személyvonat	—	—	délután	2 óra 57 percz.
Vegyesvonat	—	—	éjjel	3 óra 18 percz.

Halasra érkezik

Budapestről:

Személyvonat	—	—	délután	2 óra 50 percz.
Vegyesvonat	—	—	éjjel	3 óra

Szabadskáról:

Személyvonat	—	—	délelőtt	11 óra 43 percz.
Vegyesvonat	—	—	éjjel	12 óra

Korda Imre,

felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

Hirdetések.

Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy lakásomat a II. tizedben levő saját házamba (Bori Sándor féle házba) tettem át.

Elvállalok mindennemű szivattyuk, nyomó és szívó kút szivattyuk és fecskendő szivattyuk készítését és javítását három évi jóállás mellett.

Efféle készülékek készen is kaphatók nálam.

E téren már több mint harmincz év óta jó sikerrel működöm s így azon meggyőződésben vagyok, hogy a közönség bizalmára jogosan lehet számitanom.

3—3 Tisztelettel

Sárközi István.

Borbás János kovácsmesternél IV. tized 1187. sz. a.

kapható a legjobb minőségű valódi

szabolcsi

kovács-szón

métermázsája 1 frt 50 kr.